

Udržateľný rozvoj a kvalita života: Strategická úloha SDG17 v implementácii Európskej zelenej dohody

Ing. Barbora Iannaccone, PhD.*
Technická univerzita v Košiciach
Ústav zemských zdrojov
Oddelenie geo a montánneho turizmu
Letná 9, 042 00, Košice
barbora.iannaccone@tuke.sk

Ing. Štefan Gavura
Technická univerzita v Košiciach
Ústav zemských zdrojov
Oddelenie manažérstva zemských zdrojov
Letná 9, 042 00, Košice
stefan.gavura@tuke.sk

Ing. Mária Fulajtárová
Technická univerzita v Košiciach
Ústav zemských zdrojov
Oddelenie manažérstva zemských zdrojov
Letná 9, 042 00, Košice
maria.fulajtarova@tuke.sk

MUDr. Ihsan Al Khouri, PhD.
Shams Orthopaedic Clinic
Cesta k nemocnici 1, 974 01, Banská Bystrica
khouri@shamsclinic.sk

Abstrakt

Cieľom predkladanej prehľadovej štúdie je analyzovať strategickú úlohu Cieľa udržateľného rozvoja č. 17 (SDG 17) – Partnerstvá pre ciele – v implementácii Európskej zelenej dohody (EGD) a jeho vplyv na zvyšovanie kvality života. V kontexte globálnych výziev, ako sú klimatická zmena, sociálne nerovnosti a tlak na verejné zdroje, predstavuje SDG 17 kľúčový nástroj na prepájanie sektorových politík, posilňovanie inštitucionálnej kapacity a mobilizáciu zdrojov potrebných pre transformačné procesy udržateľného rozvoja. Štúdia systematicky mapuje výskumné poznatky o synergiách medzi SDG 17 a ďalšími cieľmi Agendy 2030, ako aj o prepojeniach medzi EGD a SDG rámcom. Pozornosť je venovaná úlohe partnerstiev v oblasti digitalizácie, klimatickej akcie, zelených inovácií a sociálnej inklúzie. Výsledky poukazujú na potrebu holistického, transdisciplinárneho a inkluzívneho prístupu k implementácii SDG 17, ktorý reflektuje komplexné prepojenia medzi environmentálnymi, ekonomickými a sociálnymi dimenziami kvality života. Záver ponúka odporúčania pre tvorcov politík v oblasti strategického plánovania, otvorených dát, participácie a posilňovania kapacít na všetkých úrovniach riadenia.

© Published by Journal of Global Science.

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited. The moral rights of the named author(s) have been asserted.

Kľúčové slová

Udržateľný rozvoj, SDG 17, kvalita života, Green Deal, partnerstvá, verejná politika, Agenda 2030, environmentálna udržateľnosť

Informácia

Tento príspevok bol podporený Vedeckou grantovou agentúrou Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky a Slovenskej akadémie vied ako časť výskumného projektu VEGA 1/0700/25 a VEGA 1/0554/24.

1. Úvod

Udržateľný rozvoj sa v posledných desaťročiach etabloval ako kľúčový koncept globálnej politickej, ekonomickej a environmentálnej agendy. Jeho komplexný charakter, založený na integrácii sociálnych, environmentálnych a ekonomických dimenzií, vyžaduje viacúrovňové riadenie, efektívnu spoluprácu medzi sektormi a aktívnu participáciu rôznorodých aktérov. V tejto súvislosti predstavuje Agenda 2030 pre trvalo udržateľný rozvoj, schválená Valným zhromaždením OSN v roku 2015, významný rámec na dosahovanie globálnych cieľov prosperity a kvality života pre súčasné aj budúce generácie. Jedným z kľúčových pilierov tejto agendy je cieľ SDG 17 – „Partnerstvá pre ciele“, ktorý zdôrazňuje význam medzinárodnej spolupráce, mobilizácie zdrojov, prenosu technológií a budovania kapacít pre napĺňanie všetkých ostatných cieľov SDG.

Zároveň sa Európska únia zaviazala napĺňať ciele Agendy 2030 prostredníctvom vlastných strategických dokumentov, pričom Európska zelená dohoda (European Green Deal) predstavuje najambicióznejší rámec environmentálnej transformácie kontinentu. Jej cieľom je dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku 2050, podporiť ekologickú inováciu, posilniť odolnosť hospodárstva a zvýšiť kvalitu života občanov. Green Deal ako transformačná vízia nepredstavuje iba súbor environmentálnych opatrení, ale reflektuje širšie chápanie kvality života, založené na zdravom životnom prostredí, inklúzii, rovnosti a participácii. V tomto kontexte sa prepojenie SDG 17 a Green Deal javí ako mimoriadne relevantné, keďže efektívna implementácia Zeleného dohovoru je závislá od funkčných partnerstiev na rôznych úrovniach riadenia – od globálnej, cez národnú až po lokálnu.

Cieľom tohto článku je analyzovať interakcie medzi cieľom SDG 17 a politikami Európskej zelenej dohody so zreteľom na ich prínos pre kvalitu života v Európe. Štúdia si kladie za cieľ (1) identifikovať významné strategické prepojenia medzi SDG 17 a Green Deal, (2) zhodnotiť ich potenciál z pohľadu zvyšovania kvality života obyvateľstva a (3) formulovať odporúčania na podporu partnerstiev a synergetickej implementácie cieľov udržateľnosti. Analýza zároveň reflektuje výzvy a príležitosti, ktoré prináša súčasný globálny kontext klimatických a sociálnych kríz, a poukazuje na potrebu systémového, multidisciplinárneho a participatívneho prístupu pri budovaní udržateľnej a kvalitnej budúcnosti.

2. Východiskové teórie a prístupy

Koncept trvalo udržateľného rozvoja, ako ho definovala Brundtlandská komisia (1987), sa od svojho vzniku neustále vyvíja a transformuje, pričom v súčasnosti je jeho nosným rámcom Agenda 2030 s 17 cieľmi udržateľného rozvoja (Sustainable Development Goals – SDGs). Tieto ciele predstavujú integrovaný rámec

pre dosiahnutie ekonomickej prosperity, sociálnej spravodlivosti a environmentálnej rovnováhy. Ich vzájomné prepojenie a synergický potenciál boli predmetom viacerých štúdií, ktoré zároveň poukazujú aj na možné konflikty medzi niektorými cieľmi. Fonseca a kol. (2020) vo svojej analýze zdôraznili existenciu významných pozitívnych väzieb medzi cieľmi ako eliminácia chudoby (SDG 1) či zdravie a pohoda (SDG 3), no zároveň identifikovali aj negatívne korelácie medzi SDG 7 (čistá energia) a SDG 12 (zodpovedná spotreba), čo podčiarkuje potrebu lepšej strategickej koordinácie medzi cieľmi.

Z metodologického hľadiska Lamichhane a kol. (2021) rozvíjajú kvantitatívne prístupy k hodnoteniu výkonnosti krajín v napĺňaní SDGs prostredníctvom GS-PCA, čo umožňuje robustnejšiu komparáciu a odhaľovanie trendov aj v menej skúmaných oblastiach, ako je cieľ SDG 17 – Partnerstvá pre ciele. Práve tento cieľ je kľúčový pre implementáciu celej Agendy 2030, nakoľko odráža princíp kolektívneho pôsobenia aktérov na rôznych úrovniach (Guzel a kol., 2021). Ich výskum potvrdzuje, že internacionalizácia prostredníctvom globalizácie a demokracie, ako formy vnútroštátnej spolupráce, pozitívne vplývajú na zdravie populácie, čím sa SDG 17 javí ako kritický facilitátor ostatných cieľov.

Rastúci význam synergií medzi cieľmi sa odráža aj v diskusiách o tzv. systémovom prístupe. Cernev a Fenner (2020) upozorňujú, že nedostatočné pochopenie komplexných vzťahov medzi SDGs môže viesť k zlyhaniu v ich napĺňaní a poukazujú na potrebu identifikácie tzv. pákových bodov, ako sú SDG 3, SDG 4, SDG 13 či SDG 17. Podobne Sachs a kol. (2019) navrhujú rámec šiestich transformačných oblastí (vzdelanie, zdravie, dekarbonizácia, zdroje, mestá, digitalizácia), ktoré umožňujú praktickú operacionalizáciu SDGs v politických a inštitucionálnych štruktúrach.

V tomto kontexte zohráva Európska zelená dohoda (Green Deal) zásadnú rolu ako implementačný rámec SDGs na úrovni EÚ. Koundouri a kol. (2024) poukazujú na jej silnú väzbu na environmentálne ciele (SDG 7, 12, 13), avšak zároveň identifikujú výzvy v oblasti sociálnych aspektov (SDG 1, 3, 4, 5, 8). Plataniotis a kol. (2023) a Monaco (2024) zároveň zdôrazňujú, že efektívna implementácia Green Deal vyžaduje inkluzívne a rovnocenné partnerstvá (SDG 17), ktoré sú zakorenené v územných identitách a rešpektujú diverzitu miestnych komunít. Partnerstvá ako nosný pilier implementácie SDG a Green Deal sa dostávajú do popredia aj v rámci inštitúcií vysokoškolského vzdelávania (De la Poza et al., 2021), súkromného sektora (Fonseca & Carvalho, 2019) a technologickej transformácie (Bachmann et al., 2022; Fraga-Lamas et al., 2020). Ich príspevok k napĺňaniu cieľov je podmienený transparentným riadením, zdieľaním znalostí a schopnosťou prepájať akademický výskum s praktickými inováciami.

Prepojenie medzi SDG a kvalitou života (QoL) je tiež významným výskumným smerom. Capello (2022) a Galli a kol. (2020) pripomínajú, že kvalita života je implicitným, no kľúčovým aspektom udržateľného rozvoja. Vplyv cieľov SDG na QoL je badateľný najmä v oblastiach zdravia, vzdelania, rovnosti, životného prostredia a dostupnosti služieb, pričom Green Deal ako strategická iniciatíva môže významne podporiť ich zlepšenie.

Na základe týchto poznatkov je možné konštatovať, že teoretické rámce udržateľného rozvoja dnes vyžadujú holistické, transdisciplinárne a systémové prístupy, ktoré zohľadňujú vzájomné prepojenia medzi cieľmi, význam účinných partnerstiev a vplyv implementačných stratégií – ako je Green Deal – na kvalitu života občanov. Práve analýza týchto interakcií je predmetom predloženej štúdie, ktorá sa zameriava na prepojenie SDG 17 s Green Deal v kontexte podpory trvalo udržateľnej a kvalitnej budúcnosti.

3. Analýza vývoja a súčasného poznania v oblasti SDG 17 a Green Deal

Cieľ SDG 17, zameraný na posilnenie implementačných prostriedkov a revitalizáciu globálneho partnerstva pre trvalo udržateľný rozvoj, predstavuje kľúčový rámec na zabezpečenie komplexnej realizácie Agendy 2030. V rámci dynamického vývoja environmentálnych a sociálno-ekonomických stratégií, ako aj vzhľadom na prijatie Európskej zelenej dohody (European Green Deal), nadobúda SDG 17 osobitný význam, a to najmä z hľadiska integrácie politík, koordinácie aktérov a podpory inkluzívnych transformačných procesov. V súčasnej literatúre je tento cieľ čoraz častejšie reflektovaný ako metacieľ, ktorý má zásadný vplyv na efektivitu napĺňania ostatných cieľov udržateľného rozvoja (Guzel et al., 2021; Sachs et al., 2019).

Vo svetle analýz prepojení medzi SDG 17 a Green Deal možno konštatovať, že partnerstvá sa čoraz častejšie profilujú ako strategický nástroj na dosahovanie klimatických, environmentálnych i sociálnych cieľov. Koundouri a kol. (2024) a Plataniotis a kol. (2023) zdôrazňujú, že Green Deal operuje v rámci viacúrovňového riadenia, pričom posilňuje cezhraničnú spoluprácu, prenos technológií a medzinárodnú solidaritu. SDG 17 sa tak stáva prostriedkom na premostenie fragmentácie politík a zabezpečenie koherentného prístupu k riešeniu komplexných spoločenských výziev.

Empirické i koncepčné štúdie identifikujú niekoľko tematických oblastí, v ktorých je synergia medzi SDG 17 a Green Deal najvýraznejšia. Medzi najvýznamnejšie patria inštitucionálne a medziodvetvové partnerstvá, ktoré umožňujú zosúladiť environmentálnych, sociálnych a hospodárskych stratégií (Capello, 2022; Morton et al., 2017); mobilizácia finančných zdrojov a uľahčenie transferu technológií do rozvojových aj menej rozvinutých regiónov (Ikram et al., 2021; Fraga-Lamas et al., 2020); vytváranie rámcov merania pokroku v napĺňaní SDG 17, ktoré reflektujú jeho kvalitatívny charakter (Lamichhane et al., 2021; Galli et al., 2020); a rozvoj verejno-súkromných partnerstiev (PPP), ktoré sa ukazujú ako kľúčové pri aplikácii zelených riešení v praxi (Vassileva, 2022).

Napriek identifikovaným prínosom implementácie SDG 17 prechádzajú tieto iniciatívy aj cez viacnásobné výzvy. Literatúra poukazuje na obmedzenú koordináciu medzi sektorovými politikami, inštitucionálnu fragmentáciu, nízku mieru zodpovednosti v meraní efektívnosti partnerstiev, ako aj na nedostatočné prepojenie medzi SDG 17 a sociálnymi aspektmi v rámci Green Deal. Tieto nedostatky súčasne naznačujú, že aj naďalej existuje značný priestor na posilnenie systémových väzieb, ktoré by zabezpečili synergické a multiplikačné efekty pri zavádzaní transformácií smerom k udržateľnosti.

V kontexte uvedeného sa ako relevantné javia odporúčania sústredujúce sa na integrované modely riadenia, ktoré kombinujú strategické plánovanie, participatívne procesy a indikátorové monitorovanie (Cernev & Fenner, 2020); ako aj potreba vytvárania partnerstiev založených na hodnotách, ktoré presahujú formálnu spoluprácu a kladú dôraz na dôveru, spoločné ciele a transparentnosť (Monaco, 2024). Dôležitú rolu zohráva aj posilňovanie kapacít na prepájanie verejného, súkromného a akademického sektora, ktoré umožňujú efektívne využitie digitálnych technológií, inovatívnych prístupov a dátovo orientovaných rozhodovacích nástrojov (Bachmann et al., 2022; Bain et al., 2019).

Záverom možno konštatovať, že SDG 17 predstavuje nielen samostatný cieľ v rámci Agendy 2030, ale aj horizontálny nástroj posilňujúci celkovú implementačnú kapacitu v kontexte transformácie smerom k zelenej, inkluzívnej a spravodlivej spoločnosti. V rámci Green Deal vystupuje ako platforma pre multiaktérovú

spoluprácu, ktorá môže byť – za predpokladu jej dôslednej integrácie – jedným z rozhodujúcich faktorov úspešnej realizácie klimatických a environmentálnych priorít Európskej únie do roku 2030 a ďalej.

4. Diskusia a výskumné výzvy

V súvislosti s rastúcou globálnou potrebou transformovať súčasné rozvojové paradigmy smerom k udržateľnosti sa cieľ SDG 17 ukazuje ako fundamentálny pilier, prostredníctvom ktorého je možné efektívne koordinovať, mobilizovať a integrovať úsilie zainteresovaných aktérov naprieč rôznymi sektormi, úrovňami riadenia a geografickými oblasťami. Diskurz o SDG 17 v kontexte Európskej zelenej dohody (Green Deal) poukazuje na potrebu systematickejšieho a kritickejšieho prístupu k analýze kvality partnerstiev, ich štruktúry, výstupov a udržateľnosti v čase. Aktuálny výskum síce dokumentuje významnú mieru inštitucionálnej aktivity, avšak zároveň naznačuje existenciu tzv. „implementačnej medzery“, ktorá spočíva v nesúlade medzi deklarovanými cieľmi a reálnymi kapacitami na ich napĺňanie.

Jednou z diskutovaných otázok je tiež problematika asymetrie medzi environmentálnymi a sociálnymi aspektmi SDG 17. Ako ukázali Koundouri a kol. (2024), Green Deal výrazne akcentuje environmentálny rozmer partnerstiev, no oblasti ako inklúzia, rovnosť a sociálna spravodlivosť často zostávajú na okraji strategických priorít. Táto disproporcia znižuje efektívnosť implementácie SDG 17 ako celistvého nástroja na dosahovanie všetkých dimenzií trvalo udržateľného rozvoja. Rovnako problematická je aj slabá integrácia SDG 17 s lokálnymi a regionálnymi politikami, čo poukazuje na potrebu rozvoja viacúrovňových modelov governance, ktoré by umožňovali prispôbenie partnerstiev konkrétnym kontextom.

Z metodologického hľadiska výskum SDG 17 čelí výzvam spojeným s merateľnosťou kvalitatívnych dimenzií spolupráce. Hoci existujú indikátory týkajúce sa objemu oficiálnej rozvojovej pomoci, technického transferu či úrovne účasti rozvojových krajín v globálnych inštitúciách, absentuje robustný rámec, ktorý by dokázal zachytiť dynamiku, kvalitu a dlhodobý vplyv partnerstiev. To obmedzuje možnosti hodnotenia pokroku a znemožňuje identifikáciu transformačných prístupov, ktoré by mohli byť replikovateľné v odlišných podmienkach.

Ďalšou výskumnou výzvou je nedostatočné poznanie o tom, ako digitálne technológie – ako sú blockchain, umelá inteligencia alebo big data – môžu podporovať transparentnosť, participáciu a efektívnosť partnerstiev v rámci SDG 17. Hoci existujú štúdie, ktoré naznačujú ich potenciál (Bachmann et al., 2022; Fraga-Lamas et al., 2020), stále chýba komplexná analýza praktických dopadov týchto technológií v rôznych kultúrnych, inštitucionálnych a ekonomických prostrediach. V tejto súvislosti je nevyhnutné klásť dôraz na etické a regulačné aspekty ich využívania, ako aj na environmentálne dôsledky ich masového rozšírenia.

V neposlednom rade je potrebné zdôrazniť, že väčšina existujúcej literatúry analyzuje SDG 17 buď izolovane, alebo len ako sekundárny komponent v širšom diskurze o udržateľnosti. Chýba tak systematická, transdisciplinárna a komparatívna reflexia toho, ako sa rôzne formy partnerstiev podieľajú na pokroku v ostatných cieľoch Agendy 2030 a v akom rozsahu prispievajú k realizácii priorít Green Deal. Prehľadová povaha tejto štúdie zároveň ukazuje na potrebu hlbšieho skúmania nielen deklaratívnych záväzkov, ale aj reálnych mechanizmov fungovania partnerstiev v praxi – ich riadenia, správy, výkonnosti a udržateľnosti.

Z výskumného hľadiska je teda žiaduce posilniť metodologickú pluralitu, aplikovať participatívne prístupy a využiť systémové modelovanie, ktoré by mohlo prispieť k lepšiemu pochopeniu prepojeností medzi SDG 17, ostatnými cieľmi a transformačnými iniciatívami, ako je Green Deal. Týmto spôsobom je možné nielen

identifikovať kľúčové faktory úspechu, ale aj poskytnúť tvorcom politik a implementačným aktérom relevantné a prakticky využiteľné odporúčania.

5. Záver

Analýza cieľa SDG 17 v kontexte Európskej zelenej dohody poukazuje na kľúčovú úlohu partnerstiev pri zabezpečovaní synergie medzi environmentálnymi, sociálnymi a ekonomickými rozmermi udržateľného rozvoja. SDG 17 predstavuje nielen horizontálny rámec podporujúci implementáciu ostatných cieľov Agendy 2030, ale aj dynamický nástroj schopný reflektovať aktuálne výzvy, ako sú klimatická kríza, technologická transformácia či sociálna fragmentácia. V tomto kontexte Green Deal ponúka jedinečnú príležitosť posilniť viacúrovňovú spoluprácu, ktorá prepája národné politiky, regionálne iniciatívy a globálne záväzky. Zistenia tejto prehľadovej štúdie naznačujú, že dosiahnutie komplexných cieľov udržateľnosti si vyžaduje posilnenie kvality a koordinácie partnerstiev v oblasti financovania, technického transferu, inštitucionálnej kapacity, ako aj zberu a využívania údajov. Súčasná prax však poukazuje na existenciu významnej implementačnej medzery – rozdielu medzi deklarovanými zámermi a reálnymi opatreniami – ktorú možno preklenúť len prostredníctvom posilnenia systémového myslenia, transdisciplinárneho výskumu a participatívneho riadenia.

Politické implikácie tejto štúdie smerujú k potrebe vytvárať inkluzívne a transparentné rámce pre spoluprácu medzi verejným, súkromným a občianskym sektorom. Rovnako je nevyhnutné zohľadňovať rôznorodé miestne a regionálne kontexty a podporovať kapacity na úrovni samospráv, kde sa udržateľnosť materializuje v každodennom živote obyvateľstva. V oblasti merania pokroku odporúčame zavedenie komplexnejších indikátorov kvality partnerstiev, ktoré by zachytávali nielen kvantitatívne aspekty, ale aj kvalitatívne dimenzie spolupráce, ako sú dôvera, rovnosť, vzájomné učenie a dlhodobá udržateľnosť vzťahov. Na účinnú implementáciu cieľa SDG 17 a jeho harmonizáciu s rámcom Európskej zelenej dohody je nevyhnutné prijať súbor strategicky orientovaných opatrení, ktoré podporia komplexný, inkluzívny a adaptabilný prístup k partnerstvám. Kľúčovým predpokladom úspechu je posilnenie strategického plánovania spolupráce, ktoré musí vychádzať z presne definovaných cieľov, jasne určených zodpovedností a adekvátne alokovaných zdrojov. Takto ukotvený rámec umožní zabezpečiť dlhodobú účinnosť a zodpovednosť zúčastnených aktérov. Zároveň je potrebné podporiť proces digitalizácie a systematické využívanie otvorených dát, ktoré slúžia ako efektívne nástroje na zvyšovanie transparentnosti, posilňovanie dôvery verejnosti a intenzívnejšie zapájanie zainteresovaných strán do rozhodovacích procesov. Súčasťou kvalitne nastavených partnerstiev musí byť aj rovnovážne zohľadnenie environmentálnych a sociálnych aspektov, so špeciálnym dôrazom na princípy inkluzívnosti, rodovej rovnosti a ochrany zraniteľných skupín obyvateľstva. V neposlednom rade je strategickým predpokladom úspešnej implementácie SDG 17 aj ciele investovanie do vzdelávania a budovania kapacít aktérov na všetkých úrovniach – od miestnej po nadnárodnú –, čím sa zvýši ich schopnosť efektívne participovať na formulovaní, realizácii a hodnotení udržateľných verejných politik. Zároveň je potrebné systematicky podporovať výskum, ktorý sa zameriava na identifikáciu a analýzu systémových prepojení medzi jednotlivými cieľmi udržateľného rozvoja, pričom pridanú hodnotu predstavuje využitie transdisciplinárnych prístupov integrujúcich akademické poznatky, politické stratégie a praktické skúsenosti z terénu. Takýto výskum vytvára vedomostnú bázu pre inovatívne, flexibilné a účinné politiky, ktoré sú schopné reagovať na komplexné výzvy súčasného globálneho kontextu.

Záverom možno konštatovať, že napĺňanie SDG 17 v kontexte Green Deal predstavuje nielen výzvu, ale aj príležitosť pre prechod na udržateľnejší a spravodlivejší model spoločenského rozvoja. Kľúčom k úspechu je

zdieľaná vízia, dôvera medzi partnermi a politická vôľa pretaviť ambície do konkrétnych opatrení, ktoré budú reagovať na komplexitu súčasných globálnych výziev.

Zoznam bibliografických odkazov

1. Bachmann, N., Tripathi, S., Brunner, M., & Jodlbauer, H. (2022). The Contribution of Data-Driven Technologies in Achieving the Sustainable Development Goals. *Sustainability*, 14(5), 2497. <https://doi.org/10.3390/su14052497>
2. Capello, M. A. (2022). President's Page: Advancing sustainability in SEG. *The Leading Edge*, 41(1), 6–7. <https://doi.org/10.1190/tle41010006.1>
3. Cernev, T., & Fenner, R. (2020). The importance of achieving foundational Sustainable Development Goals in reducing global risk. *Futures*, 115, 102492. <https://doi.org/10.1016/j.futures.2019.102492>
4. De la Poza, E., Merello, P., Barberá, A., & Celani, A. (2021). Universities' Reporting on SDGs: Using THE Impact Rankings to Model and Measure Their Contribution to Sustainability. *Sustainability*, 13(4), 2038. <https://doi.org/10.3390/su13042038>
5. Fonseca, L., & Carvalho, F. (2019). The Reporting of SDGs by Quality, Environmental, and Occupational Health and Safety-Certified Organizations. *Sustainability*, 11(20), 5797. <https://doi.org/10.3390/su11205797>
6. Fonseca, L. M., Domingues, J. P., & Dima, A. M. (2020). Mapping the Sustainable Development Goals Relationships. *Sustainability*, 12(8), 3359. <https://doi.org/10.3390/su12083359>
7. Fraga-Lamas, P., & M. Fernández-Caramés, T. (2020). Leveraging Blockchain for Sustainability and Open Innovation: A Cyber-Resilient Approach toward EU Green Deal and UN Sustainable Development Goals. *Computer Security Threats. IntechOpen*. <https://doi.org/10.5772/intechopen.92371>
8. Galli, A., Leuenberger, A., Dietler, D., Fletcher, H. A., Junghanss, T., & Utzinger, J. (2020). Tropical Medicine and International Health and the 2030 Agenda for Sustainable Development. *Tropical Medicine & International Health*, 25(1). <https://doi.org/10.1111/tmi.13368>
9. Guzel, A. E., Arslan, U., & Acaravci, A. (2021). The impact of economic, social, and political globalization and democracy on life expectancy in low-income countries: are sustainable development goals contradictory? *Environment, Development and Sustainability*, 23(9), 13508–13525. <https://doi.org/10.1007/s10668-021-01225-2>
10. Ikram, M., Ferasso, M., Sroufe, R., & Zhang, Q. (2021). Assessing green technology indicators for cleaner production and sustainable investments in a developing country context. *Journal of Cleaner Production*, 322, 129090. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2021.129090>
11. Lamichhane, S., Eğilmez, G., Gedik, R., Bhutta, M. K. S., & Erenay, B. (2021). Benchmarking OECD countries' sustainable development performance: A goal-specific principal component analysis approach. *Journal of Cleaner Production*, 287, 125040. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2020.125040>
12. Koundouri, P., Alamanos, A., Plataniotis, A., Stavridis, C., Perifanos, K., & Devves, S. (2024). Assessing the sustainability of the European Green Deal and its interlinkages with the SDGs. *npj Climate Action*, 3(1). <https://doi.org/10.1038/s44168-024-00104-6>
13. Monaco, S. (2024). SDG 17. Strengthen the Means of Implementation and Revitalize the Global Partnership for Sustainable Development. *Identity, Territories, and Sustainability: Challenges and Opportunities for Achieving the UN Sustainable Development Goals*, 167–175. <https://doi.org/10.1108/978-1-83797-549-520241018>

© Published by Journal of Global Science.

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited. The moral rights of the named author(s) have been asserted.

14. Morton, S., Pencheon, D., & Squires, N. (2017). Sustainable Development Goals (SDGs), and their implementation. *British Medical Bulletin*, 1–10. <https://doi.org/10.1093/bmb/ldx03>
15. Plataniotis, A., Koundouri, P., Alamanos, A., Stavridis, C., Landis, C., Chiatto, E., Halkos, G., Perifanos, K., & Devves, S. (2023). Integrating the 17 SDGs into the European Green Deal, through Strategic and Financial Approaches. <https://doi.org/10.21203/rs.3.rs-2697240/v1>
16. Sachs, J. D., Schmidt-Traub, G., Mazzucato, M., Messner, D., Nakicenovic, N., & Rockström, J. (2019). Six Transformations to achieve the Sustainable Development Goals. *Nature Sustainability*, 2(9), 805–814. <https://doi.org/10.1038/s41893-019-0352-9>
17. Vassileva, A. (2022). Green Public-Private Partnerships (PPPs) as an Instrument for Sustainable Development. *Journal of World Economy Transformations & Transitions*, 2(5). <https://doi.org/10.52459/jowett25221122>